

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto  
Rikosprosessi/  
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

27.8.2025

## Sakkomenettelyn uudistamistyöryhmä 9. kokous

Aika 19.6.2025 klo 9:00–11:30

Paikka kh. Labor, Meritullinkatu 10 & Teams

Osallistujat Juho Martikainen, OM, puheenjohtaja  
Hanna Leivo, OM, sihteeri  
Jari Pajunen, SM  
~~varajäsen Heidi Kankainen, SM~~  
Sakari Haataja, ORK, Teams  
~~varajäsen Maiju Harju, ORK~~  
Konsta Arvelin, Poha  
~~varajäsen Olga Larinkari, Poha~~  
Antti Sundberg, SY  
Hanna-Maija Raitio, SY  
Krista Soukola, TIV, Teams, paikalla klo 9.45 lukien  
Tea Rantanen, HelKO  
Markus Paljakka, Raja, Teams  
~~varajäsen Kari Kettunen, Raja~~  
Laura Kumpulainen, Tulli  
varajäsen Petri Kivelä, Tulli, Teams  
~~Pekka Ylikoski, AA-liitto~~  
~~varajäsen Björn Boucht, AA-liitto~~

### 1. HE:n alkuosan pykälät

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:00.

Keskusteltiin termien rikos ja rikkomus käyttämisestä muun ohella soveltamisalapykälissä. Sovittiin, että käytetään sakkomenettelylaissa aiemmin käytetyn rikkomus-termin sijaan jatkossa termiä rikos, mikäli EU-direktiiveistä tai muualta ei tule estettä kyseiselle muutokselle.

**Postiosoite**  
**Postadress**

Oikeusministeriö  
PL 25  
FI-00023 Valtioneuvosto  
Finland

**Käyntiosoite**  
**Besöksadress**

Meritullinkatu 10  
00170 Helsinki  
Finland

**Puhelin**  
**Telefon**

0295 16001  
Internat.  
+358 295 16001

**Faksi**  
**Fax**

09 160 67730  
Internat.  
+358 9 160 67730

**S-posti, internet**  
**E-post, internet**

kirjaamo.om@gov.fi  
www.oikeusministerio.fi  
www.justitieministeriet.fi

Keskusteltiin 1 §:än mahdollisesti lisättävästä viittaussäännöksestä rikoslain yleisiin rangaistuksen määräämistä koskeviin säännöksiin. Työryhmässä viittaussäännöstä ei pidetty tarpeellisena mutta sovittiin, että selvitetään viittaussäännöksen tarpeellisuutta edelleen.

Keskusteltiin 2 §:än kirjatusta soveltamisalan rajauksista. Todettiin, että rikoslain 16 luvussa säädetyt lähestymiskiellon rikkominen (9 a §), omaisuutta koskeva viranomaiskiellon rikkominen (10 §) ja liiketoimintakiellon rikkominen (11 §) olisi tarkoituksenmukaista sisällyttää sakkomenettelyn soveltamisalaan, sillä kyseisissä teoissa ei ole erityistä yleistä intressiä tai oikeushyvää, jonka vuoksi teot pitäisi rajata sakkomenettelyn ulkopuolelle. Soveltamisalaa rajaavat myös sakkomenettelyn ns. yleiset edellytykset. Sakkomenettelyn nykyistä soveltamisalaa ei ole tarkoituksenmukaista supistaa. Ehdotettuja rajauksia ja kirjauksia kannatettiin.

Alaikäisten ottamisesta mukaan laajennetun soveltamisalan piiriin käytiin keskustelua. Asian käsittelyn joutuisuus, pikainen keskeytys rikolliseen toimintaan ja käytännön toimijan näkökulma puoltavat alaikäisten ottamista mukaan laajennettuun soveltamisalaan. Oikeusturvaseikat ja muun ohella se, mihin alaikäinen voi pätevästi antaa suostumuksensa, puolestaan puoltavat sitä, ettei soveltamisalaa laajennettaisi alaikäisten kohdalla. Sovittiin, että työryhmän mietintöön ehdotus kirjoitetaan muotoon, ettei soveltamisalaa laajenneta alaikäisten osalta. Mietintöön kirjataan kuitenkin molemmat vaihtoehdot, ja lausuntokierroksella esitetään erillinen kysymys alaikäisten ottamisesta laajennetun soveltamisalan piiriin.

Käytiin läpi sakkomenettelyyn liittyviä poliisirikosasioiden ongelmakohtia. Sakkomenettelyn käyttö ns. poliisirikoksissa on tällä hetkellä hyvin vähäistä. Poliisirikosten osalta ei vastustettu laajennettua soveltamisalaa, mikäli menettelyyn otettaisiin mukaan syyttäjäkonsultointi ja siten varmistettaisiin ETL 2:4 säännöksen toteutuminen. Jatketaan valmistelua tältä osin.

Keskusteltiin ilmoitusvelvollisuudesta työnantajalle tilanteissa, joissa virkamies on sakon saajana. Sovittiin, että selvitetään ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn ajantasaisuutta menettelysäännöksiä uudistettaessa.

Keskusteltiin toimivaltaisia viranomaisia koskevasta 4 §:stä. Sovittiin, että perusteluissa avataan 60 päiväsakon sisältöä siltä osin, että lain soveltajalle on selvää, miten päiväsakkoraja tulee huomioida harkinnassa. Poliisin tulee huomioida yksittäisessä asiassa kaikki rangaistuksen määräämiseen liittyvät seikat, ja jos mittaamisharkinnan perusteella rangaistus olisi enintään 60 päiväsakkoa, poliisi voisi antaa sakkomääräyksen. Keskusteltiin pykälän terminologiasta eli olisiko johdonmukaisempaa, että syyttäjälle tuleva vaatimus olisi sakkovaatimuksen sijaan nimeltään rangaistusvaatimus. Jatketaan valmistelua tältä osin menettelysäännöksiä uudistettaessa.

Todettiin, että yksityisoikeudellisten korvausvaatimusten ja päihdetutkimuskustannusten osalta on täydennettävä täytäntöönpanosääntelyä.

Käytiin keskusteltua epäillyn suostumuksesta tilanteessa, jossa epäilty suostuisi sakkomenettelyyn rikosoikeudellisen seuraamuksen muttei korvausvaatimuksen osalta. Todettiin, että sakkomenettelyssä annetaan yksi suostumus kaikkiin menettelyn osatekijöihin. Täsmennetään perusteluja siten, että jos suostumusta ei anneta joltain osin, asia käsiteltäisiin rikosprosessissa. Keskusteltiin myös suostumuksen antamisesta kirjallisesti. Jatketaan tältä osin valmistelua menettelysäännöksiä uudistettaessa.

Kiinnitettiin huomiota siihen, että alaikäisten osalta korvausvaatimuksen käsittely voi edellyttää myös huoltajan suostumusta. Selvitetään asiaa tältä osin.

## **2. Menettelysäännökset**

Menettelysäännösten osalta todettiin, että valmistelu on kesken. Selvitetään EU-sääntelyn vaikutus sakkomenettelyssä suoritettavan esitutinnan laajuuteen, kun sakkomenettelyn soveltamisala laajenee. Keskusteltiin myös syyttäjäkonsultaation tarpeellisuudesta ja velvoittavuudesta ns. epäselvässä tilanteessa. Syyttäjäkonsultointiin liittyvää velvoittavaa sääntelyä

ei kannatettu, ja tarkoituksenmukaisena pidettiin epävirallista ja kevyttä syyttäjän kuulemistä. Jatketaan valmistelua edelleen.

Muutoksenhakua koskevaa sakkomenettelylain 35 §:ä on muutettava asianomistajan muutoksenhakuoikeuden osalta korvausvaatimusten tullessa osaksi sakkomenettelyä.

Ehdotetut muutokset (soveltamisalan laajentaminen, korvausvaatimukset ja päihdetutkimuskustannukset) ovat toteutettavissa sekä poliisin että syyttäjän tietojärjestelmiin. Lain voimaantuloaikataulu riippuu tietojärjestelmämuutosten valmistumisesta, ja kesä 2027 voisi olla mahdollinen voimaantuloajankohta. Soveltamisalan laajentamisen voimaantuloajankohta tulisi kytkeä ORK:n osalta uuden täytäntöönpanojärjestelmän käyttöönottoon, jonka on arvioitu olevan vuonna 2028.

### **3. Muut asiat**

Puheenjohtaja kertoi hankkeeseen tehdyistä linjauksista. Hankkeen työ jaetaan kahteen osaan siten, että ensimmäisessä vaiheessa valmistellaan soveltamisalaa, suostumuksia, päihdetutkimuskustannuksia ja korvausvaatimuksia koskevat osiot sekä näihin liittyvät välttämättömät muutokset menettelysäännöksiin. Työryhmän mietinnön on oltava tältä osin valmis 30.9.2025, ja hallituksen esitys annetaan tältä osin viikolla 5.

Työryhmän työtä jatketaan menettelysäännösten tarkastelulla lokakuusta 2025 alkaen. Tätä osaa koskeva hallituksen esitys annettaneen seuraavalle eduskunnalle. Työryhmän asettamispäätökseen tehdään edellä mainitusti aikataulua koskeva muutos.

Seuraava kokous pidetään torstaina 28.8.2025 klo 13.00–15.30.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.45.